

DECEMBER 2024

SIDE 2

DANMARK TIL EKSAMEN –
IKKE GODT NOK

SIDE 4

BRUGBAR RÅDGIVNING

SIDE 5

INDIVIDUEL STØTTE I
DAGINSTITUTIONER – HVILKEN
LOV?

FOKUS PÅ FORMIDLING

EFTERSPØRGSLEN PÅ RÅDGIVNING OG KLAGEUNDERSTØTNING ER FORTSAT MED AT STIGE KRAFTIGT I 2024. DUKH'S RESSOURCER ER DERFOR FORTSAT PRIORITERET TIL VORES ABSOLUTTE HOVEDOPGAVE I 2025 – MEN VI VIL OGSÅ FOKUSERE PÅ MÅLRETTET FORMIDLING.

I skrivende stund nærmer antallet af rådgivninger sig 6.900, og 2024 sætter dermed rekord med det største antal rådgivninger i DUKH's historie. Efterspørgslen var kæmpestor i 2023, og udviklingen er fortsat i år. Der har dermed været rigeligt at se til for DUKH's socialfaglige konsulenter, som har gjort deres absolut bedste for at yde rådgivning og klageunderstøtning af høj kvalitet med så kort ventetid som overhovedet muligt.

Det var krævet nogle småjusteringer undervejs – bl.a. en ændret åbningstid i DUKH's telefoniske modtagelse – og vi er lykkedes med at balance åbningstiden, så borgerne fortsat oplever en høj grad af nytteværdi af den rådgivning, de modtager. Det viser en netop gennemført brugerundersøgelse, som peger på at 98,3 procent af de adspurgte finder DUKH's rådgivning brugbar og særdeles nyttig.

Tilbagemeldingerne på DUKH's formidlingsaktiviteter – webinarer og artikelsier – er ligeledes positive og til tider debatskabende, så det vil vi arbejde endnu mere med i 2025, hvor vi vil fortsætte med at formidle tendenser omkring retssikkerhedsmæssige udfordringer. Det vil vi gøre på vores sociale medier, i nyhedsbreve og via webinarer.

I dette nyhedsbrev kigger vi nærmere på to netop afholdte webinarer, resultatet af vores brugerundersøgelse, mulighederne for individuel støtte til børn i daginstitutioner og den internationale handicapdag.

Jeg ønsker god læselyst, glædelig jul og et lykkebringende nytår!

Anne Kirk, centerchef

DANMARK TIL EKSAMEN – IKKE GODT NOK

THORKILD OLESEN, DER BÅDE ER FORMAND I DH OG DUKH, INDLEDTE JULEMÅNEDEN I SØNDERBORG, HVOR DER I ANLEDNING AF DEN INTERNATIONALE HANDICAPDAG BLEV ZOOMET IND PÅ DEN KRITIK, SOM FN'S HANDICAPKOMITE HAR GIVET DANMARK.

Der var smørrebrød på bordet og julelys uden for vinduerne, da DH Sønderborg den 1. december tog forskud på den internationale handicapdag, som hvert år den 3. december sætter fokus på mennesker med funktionsnedsættelser.

Der var med andre ord skruet op for hyggen på årets første juledag, men emnet var alvorligt for eftermiddagens program bød på et indblik i den kritik, som Danmark for nylig har fået fra FN's Handicapkomite.

Thorkild Olesen har flere gange kaldt Handicapkomiteens gennemgang af Danmarks realisering af Handicapkonventionen for en eksamen – og vel at mærke en eksamen, som Danmark ikke har bestået.

I sine konklusioner opremser komiteen mere end 40 kritiske forhold og kommer med 32 hovedanbefalinger til, hvordan rettigheder for mennesker med handicap kan sikres og styrkes.

FN's Handicapkomite konkluderer blandt andet, at Danmark hverken har nedbragt brugen af tvang, sikret respekt for selvbestemmelse eller indført en samlet national handlingsplan for mennesker med handicap.

Komiteen hæfter sig også ved, at Danmark mangler en tværgående national handlingsplan for mennesker med handicap, ligesom komiteen flere gange konkluderer, at mennesker med handicap i højere grad skal inddrages og høres i forhold til

HVAD ER FN'S HANDICAPKOMITE?

FN's Handicapkomite består af uafhængige eksperter fra forskellige lande. Komiteen har til opgave at holde øje med, at de forpligtelser, der følger af FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap (FN's Handicapkonvention), bliver overholdt.

FN's Handicapkonvention blev vedtaget i 2006 og trådte i kraft i Danmark i 2009. Konventionen sikrer, at personer med handicap har de samme menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder som andre. Den er den første bindende konvention, der tager udgangspunkt i livssituationen for mennesker med handicap.

Folketinget har udpeget Institut for Menneskerettigheder til at fremme og overvåge gennemførelsen af Handicapkonventionen i Danmark.

Handicapkomiteens konklusioner inddrager både rapportering fra staten og parallelrapporter fra dele af civilsamfundet og Institut for Menneskerettigheder

beslutninger, der vedrører dem og deres liv. Under eksaminationen i Geneve, som Thorkild Olesen overværede, bemærkede komiteen desuden, at det de senere år er gået gradvist tilbage for levevilkårene for borgere med handicap i Danmark, mens rettigheder svækkes i ny lovgivning og i praksis.

EFTERLYSER HANDLINGSPLAN

Og Thorkild Olesen lagde ikke fingrene imellem, da han gav talrige eksempler til de fremmødte, som også talte folketingsmedlem Benny Engelbrecht og lokale byrådspolitikere, som var mødt op for at drøfte Sønderborg Kommunes handicapvenlighed.

- I DH hører vi ofte om det vi kalder postnummer-lotteriet – hvor de indsatser, man får, afhænger af hvilken kommune, man bor i. Det er ikke godt nok, og det samme gælder når komiteen peger på dårlig inklusion i skolerne, ringere muligheder for at tage en erhvervsuddannelse, når man har en funktionsnedsættelse, eller manglende tilgængelighed både fysisk og digitalt, sagde Thorkild Olesen blandt andet og efterlyste samtidig en handlingsplan.

- Danmark har ikke haft en tværgående national handlingsplan på handicapområdet siden 2013. I dag findes der ingen samlet plan, som skal sikre koordinering mellem ministerier og understøtte mennesker med handicap på tværs af samfundsområder, for eksempel i overgangen fra barn til voksen. Selvom regeringen barsler med en ny handlingsplan på handicapområdet, er den ifølge FN's Handicapkomite for snæver, da fokus kun er på at få flere i job og uddannelse.

En handlingsplan bør ifølge komiteen dække alle rettigheder og områder, der fremgår af konventionen, og sikre, at de foreslåede ændringer indføres. Handlingsplanen bør desuden ledsages af konkrete mål og tilstrækkelige økonomiske midler.

- Derfor er vi i DH gået i gang med at sende breve til forskellige ministre. Vi har forpligtet os til at overholde Handicapkonventionen – det er vi bare ikke alle sammen opmærksomme på. Det er ikke en fest, vi kan holde med års mellemrum, når komiteen inviterer, for det overordnede budskab er at det går tilbage – og det kan vi ikke være bekendt, understregede Thorkild Olesen og tilbød sin assistance i forhold til at uddanne kommunalbestyrelserne, hvis der skulle være lyst:

- Vi har haft konventionen i 15 år, og det er ikke lykket for os at gøre den til en naturlig del af arbejdet i kommunerne – så måske en uddannelse i konventionen kunne være en mulighed?

Som formand i DUKH følger Thorkild Olesen også nøje udviklingen i antallet af henvendelser, hvor der er fokus på retssikkerhedsmæssige udfordringer. DUKH har de seneste år oplevet en kraftig stigning i behovet for rådgivning og klageunderstøtning i relation til mange af de samme udfordringer, som formanden også ser i DH.

Formålet med konventionen er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre, samt at fremme respekten for deres naturlige værdighed. Personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

BRUGBAR RÅDGIVNING

DUKH'S NETOP GENNEMFØRTE BRUGERUNDERSØGELSE PEGER PÅ, AT RÅDGIVNINGEN OPLEVES SOM BRUGBAR – OG AT DUKH GENERELT IMØDEKOMMER BORGERNES BEHOV.

DUKH har gennem en årrække prioriteret at inddrage borgerne både når det gælder indholdet i webinarer og udviklingen af DUKH's rådgivningsindsats.

For et par år siden resulterede det i muligheden for at få en opfølgende rådgivning hos samme konsulent – en mulighed som der bliver sat stor pris på.

DUKH har derfor netop gennemført endnu en brugerundersøgelse for at se nærmere på, om rådgivningen er brugbar og om indsatsen prioriteres rigtigt.

De socialfaglige konsulenter har gennemført brugerundersøgelsen ved at spørge borgerne direkte i forbindelse med opfølgningssamtaler, og til spørgsmålet om, hvorvidt rådgivningen opleves som brugbar, svarer 98,3% "ja", mens den resterende del oplevede at have spørgsmål, som de ikke havde fået tilstrækkeligt svar på i første omgang.

Herudover havde undersøgelse fokus på en række udsagn, hvor borgerne blev bedt om at vægte vigtigheden af, at f.eks. ventetiden er kort, at der er fokus på konkrete handlemuligheder, at regler og betingelser forklares, at lovgivning og paragraffer nævnes og at der sendes et kort skriftligt resumé.

I forhold til ventetiden svarer næsten 95% at det er vigtigt eller meget vigtigt, at den er kort, og det bekræfter fuldt ud DUKH's erfaringer og forventninger, som hidtil har resulteret i et målrettet fokus på at holde en sagsbehandlingstid på maksimalt 5 hverdage. Og det vil på baggrund af brugerundersøgelse fortsat være en topprioritet.

Derudover svarer 100% af de adspurgte, at det er vigtigt eller meget vigtigt, at der er fokus på konkrete handlemuligheder i rådgivningen – noget der ligeledes er arbejdet målrettet med de seneste år.

Det er desuden vigtigt for flertallet af de adspurgte, at der er fokus på at forklare regler og betingelser, at love og paragrafer præciseres – både i rådgivningen og det skriftlige resumé – ligesom det er vigtigt at DUKH's konsulenter hjælper med at skabe overblik og vurdere, hvad der skal prioriteres.

Alt sammen meget værdifuld viden, som der nu arbejdes videre med i forhold til at styrke rådgivningen endnu mere, så den kommer flest mulige borgere til gavn og nytte.

NYE WEBINARER

DE FØRSTE DAGE AF JULEMÅNEDEN ER BRUGT PÅ AT OPTAGE NYE WEBINARER, SOM NU KAN SES PÅ DUKH'S HJEMMESIDEN.

DUKH oplever stor interesse for webinar-konceptet, som også er en fantastisk mulighed for at gå i dybden med nogle af de emner, som vi ser fylde i rådgivningen – og på en måde, hvor man som borger kan blive klogere i eget tempo og spole frem og tilbage.

Vi er derfor rigtig glade for at have fået to nye webinarer i ”kassen” inden året var omme, og disse to – et om støtte til køb af bil og et om inddragelse af barnets perspektiv jf. barnets lov, ligger nu på DUKH's hjemmeside.

Find dem under indgangen ”Film og webinarer” på www.dukh.dk. Sammen med webinarerne er der udarbejdet opsamlingsnotater, hvor indholdet er uddybet ligesom alle relevante lovhenvvisninger er noteret til sidst.

INDIVIDUEL STØTTE I DAGINSTITUTIONER – HVILKEN LOV?

INDIVIDUEL STØTTE I DAGINSTITUTIONER BEVILGES SOM OFTEST EFTER DAGTILBUDSLOVEN, MEN I NOGLE TILFÆLDE VIL DET GIVE MENING AF ANVENDE FOLKESKOLELOVEN.

I DUKH får vi jævnligt henvendelser om muligheden for individuel støtte til børn i daginstitutioner. Ofte drejer henvendelserne sig om, hvordan forældre kan samarbejde med daginstitutionen om at belyse behovet for støtte med udgangspunkt i dagtilbudsloven. Men i enkelte tilfælde kan det faktisk være relevant at undersøge mulighederne for støtte til førskolebørn med udgangspunkt i folkeskoleloven.

Når et børnehavebarn har behov for særlig støtte, kan forældrene gå i dialog med dagtilbudslederen om tilførsel af ressourcer, der gør det muligt at give den nødvendige støtte. En sådan støtte bevilges ofte efter dagtilbudslovens § 4, stk. 2.

I disse tilfælde er det dagtilbudslederen, der er ansøger, og det er selve dagtilbuddet, der modtager støtten. Der er derfor ikke tale om en bevilling til det enkelte barn, og forældrene modtager ikke en afgørelse, de kan klage over.

I situationer hvor der er tale om støtte til at fremme udviklingen hos børn med særlige behov, så de på lige fod med andre børn kan påbegynde skolegangen, vil støtten dog også kunne ydes efter folkeskolelovens § 4, stk. 1, 1. pkt. En beslutning om støtte efter folkeskolelovens § 4 træffes af kommunen, og støtten gives til det enkelte barn, og forældrene modtager en afgørelse. Som kan påklages.

I modsætning til beslutningen om støtte efter dagtilbudsloven, vil der altså være tale om en afgørelse som kan behandles af enten Klagenævnet for Specialundervisning eller kommunen, alt efter om der er tale om et regionalt/landsdækkende tilbud eller kommunens egne tilbud.

DIGITALE BEREGNINGSSYSTEMER OG BORGERNES RETSSIKKERHED

FLERE OG FLERE DIGITALE BEREGNINGSVÆRKTØJER TIL SAGSBEHANDLERE SER DAGENS LYS. TIDSBESPARENDE OG SMART – MEN SAMTIDIG ER DET VIGTIGT AT HUSKE, AT VEJLEDNINGSPLIGTEN FORTSAT GÆLDER.

Digitaliseringen holder for alvor sit indtog på mange arbejdspladser, og således også i kommunerne, hvor der mange steder bliver indført digitale beregningssystemer, som f.eks. kan beregne en ydelse som tabt arbejdsfortjeneste og dermed give en tidsbesparelse i sagsbehandlingen.

Beregningssystemerne giver dog ofte et "facit" uden alle mellemregningerne, og det kan være problematisk. Det er nemlig vigtigt at være opmærksom på, at kommunen altid har en vejledningsforpligtelse – også i forhold til beregningen af en ydelse.

Så med eller uden digitale beregningssystemer, er kommunens sagsbehandlere forpligtet til at vejlede borgerne om indholdet af beregningen, og de skal kunne forklare beregningen i en afgørelse. Beregninger af sociale ydelser betragtes typisk som en afgørelse i forvaltningsretlig forstand. Så hvis borgeren ikke får fuldt medhold, skal afgørelsen være begrundet, så borgeren får en forklaring på, hvordan kommunen er kommet frem til resultatet. Afgørelsen skal desuden indeholde en klagevejledning, så man som borger kan klage over afgørelsen, hvis man ikke er enig i beregningen.

I DUKH støder vi ofte på afgørelser om bevilling af sociale ydelser, hvor der ikke samtidigt er truffet afgørelse om beregningen. Ligesom vi modsat også jævnligt hører fra borgere, der alene har modtaget en udbetalingsmeddelelse, og altså ikke en begrundet afgørelse eller en klagevejledning.

Ankestyrelsen har beskrevet dette i artiklen "Tabt arbejdsfortjeneste - Hvordan skal kommunen beregne tabt arbejdsfortjeneste?" hvor de skriver følgende: *"Beregningen af tabt arbejdsfortjeneste er en afgørelse. Kommunen skal være opmærksom på, at beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand..."*

...Ankestyrelsen oplever ofte, at kommunerne træffer afgørelse om hvor mange timers tabt arbejdsfortjeneste, som forælderen bevilliges til pasning af sit barn i hjemmet uden samtidigt at træffe afgørelse om, hvordan den tabte arbejdsfortjeneste skal beregnes. Bagefter sender kommunens lønkontor en udbetalingsmeddelelse, som hverken er begrundet eller indeholder en klagevejledning".

Du finder DUKH's
nyhedsbrev på
www.dukh.dk, hvor du
også kan tilmelde dig
DUKH's mailliste – så får
du direkte besked, når der
er nyt fra DUKH.